

UNITAT 01 | QUÈ ÉS UNA RELIGIÓ?

PLANTEJAMENT

La unitat s'articula sobre els quatre elements del fet religiós: a la pàgina 10 es presenten els quatre elements del fet religiós i es presenta el que és sagrat com la capacitat de veure en el profund, en el fet últim de la realitat; a la pàgina 11 ens centrem en el Misteri. És difícil per a l'alumne assumir aquest concepte, que pretén incloure tots els fenòmens religiosos, no solament els teistes. Per a nosaltres, amb raó, una religió fa referència a Déu, però no és així en altres religions. A la pàgina 12 mostrem les diferents formes d'experiència religiosa. És important destacar la seva relació amb la vida moral i evitar presentar una «nova era» desencarnada i individualista: l'experiència religiosa sempre «treu de nosaltres mateixos» per donar als altres. A la pàgina 13 tractem el món de les mediacions, i a la 14 ens centrem en una de concreta, els rituals, que és una forma molt visual d'acostar-se a la diversitat religiosa.

OBJECTIUS

1. Reconèixer els elements que constitueixen una religió.
2. Comprendre les diferents formes en què s'expressa el fet religiós i la seva lògica interna.
3. Apreciar el fet religiós com a conformador de vida i cultura per a milions de persones.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Conèixer i comprendre els elements del fet religiós.
2. Descriure els trets distintius del Misteri en el fet religiós.
3. Comprendre les característiques de l'experiència religiosa i les seves diferents formes d'expressió.
4. Reconèixer el sentit d'algunes expressions culturals religioses com a mediacions del Misteri.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Elements principals del fet religiós.
2. Característiques del Misteri en les religions.
3. Estructura i formes de l'experiència religiosa.
4. Les mediacions religioses. Tipus.
5. Tipus de rituals religiosos i el seu sentit.

PROCEDIMENTS

1. Anàlisi de textos religiosos per cercar les característiques pròpies del fet religiós.
2. Comparació entre religions per identificar els elements comuns i les seves formulacions específiques.
3. Anàlisi de formes artístiques religioses per comprendre el seu significat.
4. Recerca d'informació sobre els elements de diferents religions.

ACTITUDS

1. Interès pel fet religiós com a camí per comprendre la religió pròpia i la dels altres.
2. Valoració de la religió com a font de sentit i valors.
3. Respecte i comprensió per les diferències religioses i culturals.
4. Inquietud per desxifrar realitats diferents abans de jutjar-les.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència social i ciutadana	<p>Es capacita l'alumne per comprendre l'estructura significativa del fet religiós, amb la qual cosa se li dóna la clau per comprendre cultures diferents de la nostra i se l'obre a la possibilitat del diàleg interreligiós.</p> <hr/> <p>Expressament se'l fa conscient del valor del fet religiós, sovint incomprens en el nostre entorn social.</p>	1, 2, 3, 4
Competència per aprendre a aprendre	<p>Les activitats de la unitat van encaminades a formar el pensament autònom de l'alumne, proposant-li que sintetitzi els continguts i que faci recerques senzilles relacionades amb la unitat i resolgui petites qüestions relacionant els diferents continguts.</p>	1, 2, 3, 4
Competència en autonomia i iniciativa personal	<p>Les activitats d'investigació, la proposta dels valors propis de l'experiència religiosa i la consciència que l'ésser humà és un ésser obert a la llibertat i la transcendència ajuden a capacitar l'alumne perquè prengui les seves decisions.</p>	1, 2, 3, 4
Competència cultural i artística	<p>L'acostament de l'alumne a l'experiència ritual i simbòlica del fet religiós el fa conscient de la dimensió religiosa que hi ha darrere de les nostres tradicions i de la història del nostre art.</p>	1, 4

UNITAT 02 | EL BUDISME: EL SILENCI COMPASSIU

PLANTEJAMENT

Si en la primera unitat hem presentat què és una religió; ara, mostrem un exemple d'un dels dos grans corrents religiosos actuals: les religions orientals. Per a això, introduïm l'alumne en el budisme, potser la més coneguda d'aquestes religions.

És probable que l'alumne tingui alguns conceptes previs sobre el tema (reencarnació, Dalai Lama, monjos...). Pot ser bo que se'n parli abans de començar la unitat, per contrastar aquesta idea inicial amb el que després estudiaran.

La unitat es divideix en tres parts. La primera ocupa la pàgina 24: és una introducció al budisme a través de la llegenda de la vida del Buda, el seu fundador.

En aquesta llegenda es troben claus centrals de la proposta religiosa budista. En un segon moment es presenta el centre doctrinal del budisme: les quatre veritats. La pàgina 25 se centra en les tres primeres i la 26, en la quarta, la sendera òctuple que concreta el camí de salvació budista. És important ressaltar la lògica interna d'aquestes quatre veritats.

Per fi, les pàgines 27 i 28 mostren la diversitat dels budismes concrets, incidint en la riquesa i pluralitat de les escoles. Les altres pàgines ressalten alguns dels aspectes més destacats del budisme, sempre amb l'interès que, a través seu, puguem acostar l'alumne a l'experiència religiosa budista, sense perdre'ns en detalls folklòrics.

OBJECTIUS

1. Conèixer i valorar la personalitat religiosa del budisme, com a exemple de les religions orientals.
2. Comprendre les diferències amb el cristianisme i les causes d'aquestes diferències.
3. Apreciar l'aportació del budisme en la cultura mundial i en la construcció de la pau i la justícia en el món.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Conèixer i comprendre les quatre veritats bàsiques del budisme.
2. Descriure els trets distintius de les diferents branques budistes.
3. Reconèixer el sentit d'algunes expressions culturals budistes i la seva aportació al món.
4. Comprendre les diferències que el budisme presenta respecte al cristianisme i les seves causes.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Trets principals del fundador del budisme.
2. Les quatre veritats bàsiques del credo budista.
3. Les característiques de les principals branques budistes.
4. Aportacions culturals del budisme: ètica de la no-violència, mandales, arts marciais...

PROCEDIMENTS

1. Anàlisi d'elements artístics budistes.
2. Comparació de la proposta religiosa budista amb altres religions en general i amb el cristianisme en particular.
3. Anàlisi i comprensió de contes budistes.
4. Recerca d'informació sobre el budisme i algunes de les seves figures principals.

ACTITUDS

1. Interès per conèixer els trets més importants de les principals civilitzacions antigues.
2. Valoració de les manifestacions religioses de l'ésser humà en totes les èpoques.
3. Comprensió davant les diferents manifestacions religioses.
4. Inquietud cap als fets rellevants, les formes de pensar i de sentir de les diferents civilitzacions.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència social i ciutadana	Es capacita l'alumne per empatitzar amb cultures diferents de la nostra i amb les quals compartim les grans qüestions del sentit de l'existència.	1, 2, 3
Competència per aprendre a aprendre	Les activitats de la unitat van encaminades a formar el pensament autònom de l'alumne, proposant-li que sintetitzi els continguts i que faci recerques senzilles relacionades amb la unitat i resolgui petites qüestions relacionant els diferents continguts.	1, 2, 3, 4
Competència en autonomia i iniciativa personal	Les activitats d'investigació, la proposta de valors humans presents de formes diferents en les grans religions i la consciència que l'ésser humà és un ésser obert a la llibertat i la transcendència ajuden a capacitar l'alumne perquè prengui decisions pròpies.	1, 2, 3, 4
Competència cultural i artística	L'acostament de l'alumne als rituals i a l'art oriental el fa conscient de la dimensió simbòlica del budisme, una de les fonts d'inspiració de l'art i de la cultura actual. A més a més, conèixer la proposta de sentit del budisme el capacita per comprendre millor la condició històrica i cultural de l'ésser humà.	3

UNITAT 03 | L'ISLAM, DÉU CLEMENT I MISERICORDIÓS

PLANTEJAMENT

Aquesta unitat tanca el primer nucli del llibre. L'elecció de l'islam era necessària: la presència al nostre país d'una minoria musulmana en creixement fa imprescindible conèixer, en l'estudi de l'ERE, l'islam.

La unitat es divideix en cinc parts: la primera pàgina, la 38, la dediquem a l'origen de l'islam a través del seu profeta, Muhammad. Hem optat per usar el seu nom real, Muhammad, ja que alguns musulmans ho prefereixen així, perquè els sembla més respectuós.

En un segon moment, a la pàgina 39, es presenta el centre de la fe musulmana, sintetitzada en cinc creences.

Una vegada tenim el credo, podem comprendre les accions rituals musulmanes, els anomenats «cinc pilars». A això dediquem la pàgina 40. És fonamental destacar el primer pilar. Aquesta és l'experiència central de l'islam, que dona sentit a tota la resta: «només Déu és déu».

La pàgina 41 mostra els dos grans corrents musulmans, la *sunna* i la *si'ah*; la pàgina 42, les festes i el calendari litúrgic musulmà, important per conèixer el dia a dia de l'islam, i les altres pàgines se centren en altres aspectes d'actualitat.

OBJECTIUS

1. Conèixer i valorar la proposta religiosa musulmana.
2. Comprendre les diferències i les semblances amb el cristianisme i les seves causes.
3. Apreciar l'aportació de l'islam a la cultura mundial i a la construcció d'un món en pau i justícia.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Conèixer i comprendre la figura de Muhammad i les principals creences de l'islam.
2. Identificar i comprendre el sentit dels principals ritus musulmans.
3. Descriure els trets distintius de les diferents branques de l'islam.
4. Reconèixer el sentit d'algunes expressions culturals islàmiques i la seva aportació positiva a la humanitat.
5. Comprendre les diferències que l'islam té amb el cristianisme i les seves causes.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Trets principals de la vida de Muhammad.
2. Les cinc creences bàsiques de l'islam.
3. Els cinc rituals que conformen la vida del musulmà, el seu calendari propi i les seves festes.
4. Origen i característiques de les principals branques de l'islam.
5. Aportacions culturals de l'islam: poesia sufí, mesquites, contes...

PROCEDIMENTS

1. Anàlisi de textos musulmans.
2. Comparació de la proposta religiosa islàmica amb altres religions en general i amb el cristianisme en particular.
3. Anàlisi de festes i costums musulmans relacionats amb la seva proposta religiosa.
4. Recerca d'informació sobre l'islam i algunes de les seves figures principals.

ACTITUDS

1. Interès per conèixer una cultura diferent, amb una especial influència en la història espanyola.
2. Valoració de l'aportació de l'islam a la humanitat.
3. Respecte i comprensió per les diferències religioses i culturals.
4. Inquietud per desxifrar realitats diferents abans de jutjar-les.

| DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència social i ciutadana	Es capacita l'alumne per empatitzar amb cultures diferents de la nostra i amb les quals compartim les grans qüestions del sentit de l'existència.	1, 2, 3, 4, 5
Competència per aprendre a aprendre	Les activitats de la unitat van encaminades a formar el pensament autònom de l'alumne, proposant-li que sintetitzi els continguts i que faci recerques senzilles relacionades amb la unitat i resolgui petites qüestions relacionant els diferents continguts.	1, 2, 3, 4, 5
Competència en autonomia i iniciativa personal	Les activitats d'investigació, la proposta de valors humans de l'islam i la consciència que l'ésser humà és un ésser obert a la llibertat i la transcendència ajuden a capacitar l'alumne perquè prengui decisions pròpies.	1, 2, 4
Competència cultural i artística	L'acostament de l'alumne als rituals i a les festes musulmanes el fan conscient de la dimensió simbòlica de l'islam, una de les fonts de la cultura espanyola actual. A més a més, conèixer l'experiència cultural musulmana el capacita per comprendre millor la condició històrica i cultural de l'ésser humà.	1, 4

UNITAT 04 | DÉU AMB NOSALTRES

PLANTEJAMENT

Aquest tema tracta d'aproximar els alumnes al context històric de Jesús, així com al plantejament vital i interrelacional de Jesús amb les persones del seu temps.

El còmic ens descriu la dificultat d'entendre moltes vegades l'esdeveniment de Jesús el Crist com a Déu i home, i fa referència a algunes de les heretgies tradicionals. A més a més, planteja l'opció de Jesús d'integrar tothom per igual, sovint en contrast amb les pretensions humanes de desig de poder.

El tema aprofundeix en l'àmbit geogràfic i arqueològic de Palestina. Després dóna una visió general sobre els grups més influents des del punt de vista social i religiós de la zona. També destaca i subratlla la línia d'acció de Jesús com a Salvador, la seva missió i la seva repercussió en el món i en les persones, tant individualment com col·lectivament.

El tema intenta donar una visió clara del context de Jesús per després situar la seva vida i el seu missatge amb l'ajuda dels dos temes següents. És tot un bloc per treballar seguit amb els alumnes.

OBJECTIUS

1. Descobrir i comprendre quin és el context del Jesús històric, el seu àmbit geogràfic i cultural.
2. Comprendre la situació de tensió i lluita que viu Jesús i a la qual s'enfronta a través de la seva vida i el seu missatge.
3. Comprendre el sentit de l'autodonació de Déu, a través d'un moment concret de la història, i ubicar-hi l'Encarnació.
4. Establir les bases per comprendre l'excepcionalitat i la radicalitat del missatge de Jesús dins la seva realitat contemporània.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Situar-se a la Palestina del segle I, on va viure el Jesús històric.
2. Conèixer la situació contemporània de Jesús, tant política com religiosa.
3. Discriminar el missatge de Jesús entre altres opcions que s'oferien en el moment.
4. Distingir els diferents grups i corrents socioreligiosos del context de Jesús.
5. Reconèixer el moviment d'inclusió en el missatge de Jesús com a centre de la seva predicació.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Geografia de Palestina.
2. Societat de Jesús.
3. Corrents socioreligiosos contemporanis de Jesús.
4. Moviment d'inclusió de Jesús.

PROCEDIMENTS

1. Distinció de la radicalitat del missatge de Jesús en relació amb els seus contemporanis i amb l'actualitat.
2. Recerca d'informació sobre el país de Jesús i el seu context vital.
3. Assimilació i comparació amb la realitat actual, valorant el món d'avui.
4. Presentació de treballs sobre la unitat.

ACTITUDS

1. Interès per conèixer l'entorn de Jesucrist.
2. Valoració de la novetat revolucionària del missatge actiu de Jesucrist.
3. Crítica de les formes encobertes actuals de fariseisme, col·laboració amb el poder i puritanisme.
4. Gust pel descobriment de Jesús en el seu context.

| DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència social i ciutadana	En aquesta unitat s'aborda el coneixement de la realitat social del període històric en què va viure Jesús de Natzaret. Des d'aquest coneixement, i des del missatge cristià, se subratlla el desenvolupament de tot allò humà i de la creació d'un sistema de valors basat en l'oferta de vida de Jesucrist.	1, 2, 4, 5
Competència cultural i artística	En la unitat s'estableix el diàleg entre el cristianisme i l'art, entès no únicament com una manifestació del sentiment religiós, sinó que es fa incidència en la importància de la transmissió dels missatges en el dia a dia i es trasllada a l'acció de Jesucrist.	1, 2
Competència per aprendre a aprendre	Per mitjà de les activitats de la unitat es fomenten capacitats com l'atenció, la memòria, el treball en equip, la síntesi, el debat, la formació d'opinió, etc.	3, 5
Competència en el coneixement i interacció amb el món físic	A través de l'aprenentatge i l'aprofundiment en el missatge de Jesucrist s'il·luminen les respostes i s'aporten solucions als problemes derivats de la interacció de l'ésser humà amb el medi i amb si mateix.	5
Competència en autonomia i iniciativa personal	Es fomenta la valoració del missatge de Jesús com a alternatiu i contrarorrent en la societat en què vivia, així com l'assumpció de la proposta de Jesús com el camí que condueix a la veritat i a la vida.	3, 4, 5

UNITAT 05 | GALILEA, JESÚS APOSTA PER NOSALTRES

PLANTEJAMENT

Aquest tema tracta d'aproximar els alumnes al centre del missatge de Jesús, i en concret al Regne de Déu.

El còmic ens descriu la dificultat d'entendre moltes vegades el Regne de Déu i fa referència a algunes citacions evangèliques que parlen del Regne.

El tema intenta definir, d'una banda, el Regne de Déu i, de l'altra, aprofundir en les conseqüències que implica, tant en les bones i benéfiques per a les persones, com en les de persecució per a qui no el compleix.

El tema, a més a més, fa un repàs per les diverses estratègies que emprà Jesús per proposar el Regne de Déu: signes, miracles, discursos, comparacions, paràboles i un sol manament de l'amor. Planteja, a més a més, la polèmica de Jesús i del Regne.

OBJECTIUS

1. Saber definir què és el Regne de Déu.
2. Discriminar les temptacions que té Jesús i que podem patir nosaltres quan participem en el Regne de Déu.
3. Comprendre quin tipus de Messies va ser Jesús.
4. Conèixer les estratègies de Jesús per convidar-nos al Regne de Déu: signes, miracles, discursos, comparacions, paràboles i un únic manament de l'amor.
5. Conèixer l'acció salvadora de Jesús en les dones.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Saber definir el Regne de Déu i les seves característiques.
2. Discriminar les estratègies de Jesús per donar a conèixer la invitació del Regne de Déu.
3. Saber definir *logia*, *comparació*, *paràbola*, *miracle* i *signe*.
4. Conèixer els diferents tipus de miracles.
5. Conèixer alguns textos de Jesús en relació amb les dones.
6. Conèixer el manament únic del cristianisme.
7. Definir el messianisme de Jesús.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Característiques del Regne de Déu.
2. Els signes. Els discursos, les paràboles i les comparacions. Els miracles.
3. El manament únic.
4. Messianisme de Jesús.
5. Jesús i les dones.

PROCEDIMENTS

1. Distinció de les diverses estratègies de Jesús per presentar el Regne de Déu.
2. Recerca d'informació sobre la relació de Jesús amb les persones del seu temps.
3. Lectura de textos i comparació amb la teoria del tema.
4. Presentació de treballs sobre la unitat.

ACTITUDS

1. Interès per conèixer la proposta de Jesucrist.
2. Valoració de la novetat revolucionària de l'estil de Messies de Jesucrist.
3. Valoració del missatge senzill i clar. Descobriments de la relació entre les paraules i les obres de Jesús. Valoració de les accions profètiques de Jesús.
4. Gust pel descobriment de Jesús en el seu context.

| DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència en comunicació lingüística	Mitjançant el coneixement dels llenguatges que són propis de la religió catòlica, especialment els recursos lingüístics i profètics que va emprar Jesucrist i la comprensió del missatge central que va transmetre a la humanitat.	1, 3, 5, 7
Competència social i ciutadana	La comprensió del significat dels miracles i fets profètics de Crist com a elements essencials en el desenvolupament humà. La tasca d'inclusió de Jesús com a pauta per al desplegament d'un sistema de convivència i respecte. L'establiment de la inviolable dignitat de l'ésser humà com a fill de Déu.	1, 2, 4, 5, 6
Competència cultural i artística	Mitjançant el reconeixement de la influència del missatge de Crist en l'art i el diàleg establert entre la realitat religiosa i els diferents corrents artístics. La valoració del coneixement del fet religiós en la seva expressió artística, cultural, estètica, teològica i vivencial. La presència del fet religiós en l'esdevenir històric i cultural.	3, 5
Competència per aprendre a aprendre	Mitjançant els diferents models d'activitats i exercicis proposats, en els quals es fomenten les capacitats d'aprenentatge.	1, 2, 7
Competència en autonomia i iniciativa personal	L'ensenyament religiós catòlic, atenent a la voluntat de Déu que l'ésser humà col·labori activament i lliurement amb el pla de Déu, facilita el desenvolupament lliure i el descobriment de la identitat personal mitjançant el coneixement últim de l'existència.	2, 6

UNITAT 06 | JERUSALEM. TAMBÉ AL FINAL HI HA ESPERANÇA

PLANTEJAMENT

Aquest tema tracta d'aproximar els alumnes al desenllaç de la proposta de Jesús, que és la seva Mort i Resurrecció.

El còmic ens descriu les propostes que no són les de Jesús i que, a més a més, generen mort, però ens les venen com les més satisfactòries, les que produeixen més plaer.

El tema intenta, d'una banda, plantejar els últims dies de Jesús respecte la seva experiència pròpia en relació amb els que l'han de matar i, de l'altra, com ho experimentem els cristians a la llum de la Resurrecció.

OBJECTIUS

1. Conèixer la cronologia dels esdeveniments de la Mort i Resurrecció de Jesús.
2. Saber explicar la Mort i la Resurrecció des de la visió cristiana.
3. Comprendre quin tipus de Messies va ser Jesús.
4. Comprendre la importància de la Resurrecció com a victòria de l'amor de Déu.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Conèixer la cronologia dels esdeveniments de la Mort i Resurrecció de Jesús.
2. Conèixer i saber interpretar el símbol eucarístic en el context de l'Últim Sopar.
3. Conèixer els judicis que es fan a Jesús, així com les acusacions.
4. Saber definir la Mort i la Resurrecció de Jesucrist.
5. Saber interpretar l'esperança cristiana a la llum de la Resurrecció.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. Últim Sopar. Sagrament eucarístic.
2. Profunditat de l'oració de l'hort.
3. Passió i Mort de Jesús. El martiri com a testimoni de l'amor de Déu.
4. Resurrecció de Jesucrist.
5. L'esperança cristiana.

PROCEDIMENTS

1. Aprofundiment en els esdeveniments dels últims dies de Jesús.
2. Recerca d'informació sobre la Passió i la Mort de Jesús.
3. Lectura de textos i comparació amb la teoria del tema.
4. Presentació de treballs sobre la unitat.

ACTITUDS

1. Interès per conèixer la història última de Jesucrist.
2. Valoració de la coherència de Jesucrist, fins i tot donant la pròpia vida.
3. Valoració de l'acció de Jesús d'«autodonació».
4. Gust per l'alegria cristiana de la Resurrecció.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència en comunicació lingüística	Mitjançant la comprensió correcta del llenguatge propi de la religió catòlica, prestant especial atenció a aquells termes que no són d'ús comú en els nostres dies però que tenen un important significat des del punt de vista cristià. En aquesta unitat es fa un esforç perquè l'alumnat conegui els signes centrals de l'esdeveniment salvífic de la Mort i la Resurrecció de Jesús. També es fomenta l'ús de l'expressió oral i escrita de l'alumnat per mitjà de la participació en activitats en grup i debats.	4
Competència social i ciutadana	<p>En el desenvolupament d'un codi de valors basat en el missatge central del cristianisme, la Salvació en Crist, que contribueixi al seu creixement com a éssers humans i a la seva inclusió en la societat i en les formes de vida actuals. S'insta l'alumnat a ser capaç d'entendre i situar en el temps els esdeveniments de la Mort i Resurrecció de Jesús.</p> <p>En l'establiment d'unes bases de cooperació, integració, ajuda i entrega envers els altres i amb els altres, que potenciïn el seu desenvolupament humanitzat.</p> <p>En la maduració de la coresponsabilitat, la solidaritat, la cooperació, la llibertat, la justícia, la igualtat i la caritat, com a expressió coherent del coneixement de Déu, revelat en Jesucrist.</p> <p>Donar valor a l'acció de Jesús com a entrega cap als altres.</p>	5
Competència cultural i artística	Pel coneixement i la valoració de l'expressió artística, plàstica, històrica, simbòlica, lingüística, de costums, ritus, festes, valors i formes de vida impregnats pel cristianisme des del seu origen i el seu desenvolupament actual, com a manifestació del fet religiós.	2
Competència per aprendre a aprendre	A través de les activitats proposades es contribueix al foment de l'aprenentatge i de les capacitats necessàries per al desplegament personal de l'alumnat. L'ensenyament religiós suposa una motivació perquè l'alumnat, com a Fill de Déu, se senti orgullós d'aprendre i continuar aprenent.	1, 2, 3, 5
Competència en autonomia i iniciativa personal	Mitjançant la proposta de Jesucrist com a camí que condueix a la veritat i a la vida, i s'ha de recórrer des de la convicció profunda que procedeix de l'Església que confessa, celebra i viu la fe en Jesucrist, i, en conseqüència, mitjançant la forma pròpia i més coherent de transmetre aquesta fe de l'Església: el testimoni d'homes i dones sants que al llarg de la història constitueix un referent continu per a l'assimilació dels valors genuïnament cristians.	2, 5

UNITAT 07 | L'ESGLÉSIA I ELS SAGRAMENTS

PLANTEJAMENT

Els sacraments constitueixen una forma privilegiada d'acostament a l'experiència de fe cristiana. En els sacraments descobrim la vinculació de l'Església actual amb Jesucrist i amb la llarga història de l'Església.

No obstant això, la complexitat que engloben i les seves múltiples dimensions ens obliguen a realitzar un esforç de síntesi perquè els alumnes albirin per si mateixos l'enorme riquesa d'aquestes celebracions i la seva vinculació amb Jesús i amb l'Església.

Com a punt de partida prenem la base antropològica dels sacraments: la importància del símbol en l'existència humana.

Evidentment, els sacraments no es poden entendre exclusivament des d'aquesta dimensió antropològica, però és necessari subratllar-la com un element fonamental que el relaciona amb altres religions.

En aquesta unitat és essencial que els alumnes assumeixin la definició de sacrament, identifiquin quins són els set que celebra l'Església i la seva vinculació amb Jesús, en qui troben el seu origen, significat i contingut.

Finalment, convé ressaltar com els sacraments marquen els moments principals de la vida del creient.

OBJECTIUS

1. Comprendre i distingir l'acció salvadora de Crist, i el caràcter celebratiu de cadascun dels sacraments.
2. Reconèixer els sacraments com a símbols que ens remeten a una realitat d'un altre ordre.
3. Definir què significa la paraula *sacrament* i saber identificar els set sacraments de l'Església catòlica.
4. Identificar Jesús com l'origen i el fonament dels diferents sacraments.
5. Establir relacions entre els sacraments i la vida de l'Església i la dels creients.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Identificar les principals celebracions de la fe cristiana i el seu significat.
2. Especificar signes concrets de la presència i l'acció de Déu en la vida de l'Església.
3. Distingir el sacrament com a vincle amb Jesucrist, com a font de comunitat i lloc on evidenciar la salvació que ve de Jesús.
4. Definir el concepte *sacrament* i identificar-ne l'origen.
5. Saber establir relacions entre la vida humana i els diversos sacraments.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. La persona i els símbols.
2. Símbols i ritus.
3. Sacrament, símbol d'amor.
4. Origen cristològic dels sacraments.
5. Vinculació entre l'Església i els sacraments.
6. Els set sacraments i els seus components més importants.

PROCEDIMENTS

1. Distinció entre símbols i signes
2. Identificació en els evangelis de l'origen d'alguns dels sacraments.
3. Observació de la forma de celebració dels diversos sacraments.
4. Distinció dels elements fonamentals de les diverses celebracions sacramentals.
5. Anàlisi i estudi d'una obra d'art.

ACTITUDS

1. Reconeixement del valor de la celebració en la vida humana.
2. Descobriments de la companyia de Jesús en els diversos moments de l'existència.
3. Desenvolupament de la capacitat simbòlica.
4. Descobriments del sacrament com a font de fraternitat i d'obertura a Déu.
5. Valoració de la contribució dels sacraments en la cultura.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència en comunicació lingüística	El treball amb textos bíblics capacita l'alumne per a la comprensió de textos narratius i les propostes que se'ls fan d'actualització d'aquests textos, així com la proposta de donar raons de la seva fe, l'ajuden a parlar i a expressar les seves pròpies experiències vitals de forma ordenada i significativa.	2, 3, 5
Competència social i ciutadana	<p>Aprofundim en la necessitat de ritus com a element essencial en la constitució de qualsevol societat humana. També, proposem que aquests ritus s'han de realitzar d'una manera concreta que sigui comprensible per a tots els qui hi participen.</p> <p>En analitzar els diversos sagraments cerquem que els compreguin com a constructors de comunitat i com a elements que reforcen la relació dels creients amb Déu.</p>	1, 2, 3, 4, 5
Competència per aprendre a aprendre	Proposem diverses accions encaminades a desenvolupar aquesta competència d'aprendre a aprendre. Així, doncs, cerquem que estableixin relacions entre la vida de Jesús i la forma de celebració de determinats sagraments; els presentem la relació dels sagraments amb l'Església i els demanem que triïn les raons d'aquesta importància.	3, 5
Competència en autonomia i iniciativa personal	L'acostament a les celebracions sacramentals cristianes i l'anàlisi que proposem de cadascuna capaciten l'estudiant per a la percepció d'alguns valors fonamentals en la construcció d'un món més just i frater (perdó, compromís, entrega gratuïta, valor de la comunitat...). El coneixement i el desenvolupament d'aquests valors afavoreixen l'autonomia i la iniciativa personal.	2, 3, 4
Competència en el coneixement i interacció amb el món físic	En diversos moments els proposem l'observació de símbols i signes que poden trobar en el seu entorn. Aquesta tasca cerca la percepció de la dimensió simbòlica de la realitat. També els demanem que observin i analitzin la forma de celebrar els sagraments de la comunitat cristiana.	3, 5
Competència cultural i artística	L'acostament de l'estudiant als sagraments i a la seva simbologia el capacita per comprendre les bases de la nostra cultura occidental i una part important de la nostra tradició artística.	1, 2, 3, 4, 5

UNITAT 08 | SAGRAMENTS D'INICIACIÓ CRISTIANA

PLANTEJAMENT

El plantejament d'aquest tema se centra en els sacraments de la iniciació cristiana: Baptisme, Confirmació i Eucaristia. Es busca una comprensió unitària dels tres sacraments d'iniciació, fonamentalment perquè així van ser concebuts en el començament del cristianisme.

També es vol donar una idea de transmissió existencial de la celebració dels sacraments. La unitat pretén recollir la comprensió i la vivència de cada sacrament des del sentit que té en si i des del sentit que li donem dins el procés d'iniciació creient. La paraula *procés* ens dóna la pista del caràcter progressiu de l'endinsament en la vida de la fe cristiana. Així, doncs, els sacraments deixen de ser un ritual màgic i es van convertint en la celebració dels passos i del compromís personal que el creient adquireix al si de l'Església. Convé que en cadascun mantinguem la referència al procés, ja que és així com aconseguim una comprensió més fidel al dinamisme originari que suggereixen les primeres comunitats en la configuració de l'Església i dels seus moments celebratius.

OBJECTIUS

1. Comprendre els sacraments del Baptisme, la Confirmació i l'Eucaristia com una part d'un procés d'incorporació i participació en la fe de l'Església.
2. Endinsar-se en la profunditat de significat de cada sacrament.
3. Eliminar la comprensió màgica del sacrament com un ritual repetitiu, buit de contingut i significat.
4. Endinsar-se en l'origen de la configuració dels sacraments en les primeres comunitats.

CRITERIS D'AVUACIÓ

1. Reconèixer les claus de la celebració de cada sacrament.
2. Comprendre el fil conductor que uneix els sacraments d'iniciació cristiana.
3. Distingir el que és propi de cada sacrament.
4. Reconèixer els símbols que s'utilitzen en la celebració de cada sacrament.
5. Tenir una visió unificada del procés d'iniciació cristiana.

CONTINGUTS

CONCEPTES

1. El sacrament del Baptisme i la seva condició de «segell».
2. El procés de creixement de les comunitats.
3. El sacrament de la Confirmació i la seva referència a l'Esperit.
4. L'Eucaristia com a cim de la celebració cristiana: la Comunió.

PROCEDIMENTS

1. Referència als textos evangèlics.
2. Reflexió a l'entorn de testimonis que ens poden fer pensar sobre les seves experiències personals.
3. Observació de la vida celebrativa als llocs de referència en què l'alumnat participa (parròquies, per exemple).
4. Referència a l'aprenentatge i la reflexió sobre els sacraments d'iniciació amb les vivències concretes de la vida quotidiana.

ACTITUDS

1. Interès pel contingut dels sacraments de la iniciació cristiana i la seva vinculació amb la vida concreta del creient.
2. Motivació per investigar sobre testimonis que han viscut una experiència profunda personal de conversió cristiana.
3. Comprensió de la necessitat d'entendre els sacraments d'iniciació en clau de procés, amb un sentit que els converteix en passos d'un camí de pertinença a l'Església.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència en comunicació lingüística	<p>En el tema es practica especialment amb la comprensió lectora i el que significa de representació-interpretació de la realitat. Treballem especialment: cercar, recopilar i processar informació, així com generar idees, hipòtesis, supòsits i interrogants, especialment en els apartats relacionats amb el pensament metafòric i simbòlic.</p> <hr/> <p>Respecte a l'organització i l'autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta, es practica adoptar decisions i escollir les accions pròpies que tenen un contingut de profunditat.</p>	1, 4
Competència per aprendre a aprendre	<p>Les activitats finals de cada apartat estan enfocades a aquesta competència. La macroactivitat «Escull i desenvolupa» provoca el pensament visible.</p>	2
Competència en autonomia i iniciativa personal	<p>En aquesta unitat practiquem amb l'indicador «tenir consciència de les pròpies capacitats i coneixements», especialment amb el fet de «conèixer les potencialitats i mancances i ser conscients de les pròpies capacitats».</p> <hr/> <p>Hi ha diverses activitats sobre investigacions de camp i anàlisi de la realitat que potencien aquestes competències.</p>	1, 2, 3

UNITAT 09 | SAGRAMENTS DE GUARIMENT I DE SERVEI

PLANTEJAMENT |

Després d'estudiar en el tema anterior els sagraments d'iniciació, en aquest tema treballarem la resta de sagraments, que se solen agrupar en sagraments de guariment i sagraments de servei.

Com en el tema anterior, es tracta de remarcar els elements clau de cadascun, basats en textos del Catecisme. És molt important separar els aspectes «deformats» del sagrament, que tenen més a veure amb l'ús cultural i social, de la seva essència teològica i espiritual.

Cal que aquesta separació la faci el mateix alumnat, amb al suport del docent, per generar un conjunt de ruptures cognitives adequades per realitzar un aprenentatge sòlid.

OBJECTIUS |

1. Aproximar-se al naixement d'aquests sagraments en les primeres comunitats cristianes.
2. Captar el fort encaix comunitari que envolta cada un d'aquests sagraments.
3. Transmetre la síntesi-unitat que és l'ésser humà en les diferents dimensions físiques, psicològiques, afectives, existencials, etc.

CRITERIS D'AVUACIÓ |

1. Conèixer la relació entre l'Església i el sagrament.
2. Reconèixer el nucli de cadascun dels sagraments aquí treballats.
3. Distingir el que és propi de cada sagrament com a moment important per a la vida del creient.
4. Comprendre la dimensió comunitària de cada sagrament.
5. Tenir una visió més unificada de l'ésser humà, en els seus dolors físics, psicològics i existencials.
6. Tenir referències bíbliques sobre els fonaments d'aquests sagraments.

CONTINGUTS |

CONCEPTES |

1. El significat de la Reconciliació.
2. El significat de la Quaresma com a primera celebració personal i comunitària de la Reconciliació.
3. Significat del sagrament de la Unció dels malalts.
4. El sentit del sagrament de la Unció des de la comunitat celebrativa.
5. Significat del sagrament del Matrimoni.
6. Significat del sagrament de l'Orde sacerdotal.

PROCEDIMENTS |

1. Reflexió sobre els textos evangèlics en què es parla del perdó.
2. Reflexió sobre les experiències personals de dolor.
3. Diàleg sobre les diferents maneres de celebrar els sagraments.
4. Reflexió i treball del tema mitjançant mapes conceptuals.

ACTITUDS |

1. Interès en el coneixement dels orígens i el sentit dels sagraments.
2. Comprensió davant la necessitat de subratllar moments significatius en la vida de les persones.
3. Interès en la relació entre si dels diferents sagraments.

DESENVOLUPAMENT DE LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES |

COMPETÈNCIA	INDICADORS D'ACOMPLIMENT	CRITERIS D'AVUACIÓ
Competència en comunicació lingüística	<p>En el tema es practica especialment amb la comprensió lectora i el que significa de representació-interpretació de la realitat. Treballem especialment: cercar, recopilar i processar informació, així com generar idees, hipòtesis, supòsits i interrogants, especialment en els apartats relacionats amb el pensament metafòric i simbòlic.</p> <hr/> <p>Respecte a l'organització i l'autoregulació del pensament, de les emocions i de la conducta, es practica prendre decisions i escollir les pròpies accions que tenen un contingut de profunditat.</p>	1, 4
Competència per aprendre a aprendre	<p>Les activitats finals de cada apartat estan enfocades a aquesta competència. L'activitat sobre el «mapa d'idees» provoca el pensament visible.</p>	2, 5, 6
Competència en autonomia i iniciativa personal	<p>En aquesta unitat practiquem amb l'indicador «tenir consciència de les pròpies capacitats i coneixements», especialment conèixer les potencialitats i les mancances i ser conscients de les pròpies capacitats.</p> <hr/> <p>Hi ha diverses activitats sobre investigacions de camp i anàlisi de la realitat que potencien aquestes competències.</p>	1, 2, 3